

Nro. 29.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 9-ik napján 1799-ik
esztendőben.*

Béts.

Magyar Hazánk kedves Palatinatussa, *Jósef* Auszriai Kir. Fő herczeg, a' közelebb múlt yasárnap dél előtt 11. és 12 óra közt szerentséssen vissza érkezett *Petersburgból*. Ritka természeti és erkölcsi szép tulajdonságokkal tündöklő kedves mátkájával, *Alexandra Pawlowna* Orosz Nagy herczeg asszonnyal, a' jövő September hólnapban fog öszve eskettetni. — A' 2-ik Orosz nagy herczeg *Constantin*, a' ki az Olasz Országí armadiánál kíván volontéroskodni, minden órán ide váratik.

R. Sz. Birodalombeli Gr. *Suwarow - Rimnisky* Orosz General Feldmarsalt, azon nagy és sok rendbeli érdemeire nézve, a' mellyeket mind ennek-előtte, mind kiváltképen az utolsó Török háború.

ban magának szerzett, és a' közönséges reménység szerént, ez után is szerezni fog, Cs. Kir. Feldmarsállal méltóztatott Fels. Urunk meg tisztelni. Melléje, a' Fürstenberg nevet viselő Német gyalog Regimentnek derék Obristlajtnántját *Thelen* urat rendelte General Adjutansúl. A' folyó hónapnak 4-ik napján indult innen el a' nevezett Orosz-Feldmarsal Olasz Ország felé, holott Commandirozó Generalissa fog lenni, a' Francziák ellen rendeltetett Császári Kir. és Orosz Császári ármadiáknak.

Hadi Történetek.

I. Német Országnek Svéviai kerületjében.

A' Cs. Kir. Rénusi ármadiának kormányozó fő vezérje, *Károly* Auszriai Kir. herczeg, és Cs. K.'s Német Birodalombeli ilyen Feldmarsal tudositást küldött a' Bétsi hadi Cancellariához az ellenségnek 21-ik *Martiusi* ütközet után való mozdulásairól: *Jourdán* Franczia fő vezér a' *Liptingeni* tetőkre vonta vissza meg veretett ármadiájának bal szárnyát; a' jobb szárnyát pedig a' *Walwies*, *Orsingen* és *Eigeldingen* helységekben túl fekvő erdőkben állapította meg.

A' *Martius* 25-ik napját követett éjjel, ármadiájának bal szárnyával *Tuttlingenen* és *Rothweilon* keresztül, jobb szárnyával, *Ach*, *Engen*, és *Geiszingen* helységekben által, rész szerént *Willingenbe*, rész szerént *Schafhausenbe* vonta magát vissza, számos főből álló arriergardákat, az az, utól menő seregeket hagyván a' *Liptingeni* tetőkön, és a' fent említett erdőségekben, a' mellyek mindazáltal, 26-ik *Martiusban*, este tájban, lassan lassan egymás után el tűntek, 's utanná mentek fő ármadiájoknak.

St. Cyr Fr. Generálnak sereg osztálya, a' melly a' 21-ik *Martiusi* ütközet alatt *Moskirchbe* ment, 's ott le is telepedett, meg halván *Jourdan* nak szerentsétlenségét felszedte vette sátorát, 's maga is vissza nyomult *Siegmaringen* és *Ebingen* ke-

relztül *Rothweilba*. — Mind néki, mind a' több Francia Colonnéknek utánnok küldötte ő Kir. Herczége, a' kormánya alatt lévő armadiának avantgardéját, avagy előre járó trupjait; mind azért, hogy nyomba üznék az ellenséget mind kiváltképen való módon azért, hogy visgálnák meg vólta-képen, merre, 's hová igyékezzenek, 's hol telepedjenek le az ellenségnek hétráló colonnéi.

Mint hogy mind ezen avantgardenak jelentéséből, mind más tudósításokból azt lehetett ki húzni, hogy *Jourdan* Fr. fő vezér, armadiájának nagyobb részével, a' *Neckar* folyóvizén túl, *Willingen* és *Rothweil* közt fogna megállapodni, ő Kir. Herczége is újabb tábor helyet válaasztott az alatta lévő armadiának, és a' *Liptingeni* 's *Emmingeni* tetökre telepítette azt le, maga pedig *Liptingenbe* vitte által fő hadi szállását.

Egyfzersmind két sereg osztályt indított ki ő Kir. Herczége az ellenségnek meg kémlelésére, ugymint, *Gr. Nauendorf* Cs. Kir. Feldmarsal Lajtantot 11 batallion gyalogsággal, és 22 escadron lovassággal a' *Ferino* Fr. General sereg osztályának meg visgalására, és *B. Kienmeyer* Cs. K. Generál Majort számos lovassággal és gyalogsággal Helvéczia és *Schafhausen* felé.

A' Konstantziai Tó mellett, nevezetessen *Feldkirchen* környékén táborozott Cs. K. kis armadiának nagyobb részét, a' *Károly* fő herczeg bal szárnyának támogatására *Lindauba* vitte *Hócze* Cs. K. General, a' hova midőn 21-ik *Mártiusban* meg érkezett volna, már akkor keménnyen takarodott vissza az ellenség; ahozképest 700 embert hagyván hátra *Hocze* General *Lindauban*, *Martius* 25-ikén vissza indult *Feldkirchenbe*. Az alatt, mig ő ide 's tova marsirozott volna, két versben is próbát tett az ellenség *Feldkircheni* tanyánknak el foglalására, ugymint, *Martius* 22-ik és 23-ik napjain, de egyiken sem szolgált néki a' hadi szerentse, mivel az ott hagyatott Cs. K. vezér *Jellachich* General, mind a' kéttzer vissza verte őket, ugy annyi.

ra, hogy azolta, rész szerént a' Rénus tulsó partjára, rész szerént *Graubündenbe* vonták vissza magokat.

Azon két napon történt hadi tsatákról illeten tudositást küldött a' nevezett derék vezér *Hocze* Cs. K. Feldmarsal Lajtinánt, *Mártius* 26-ikán, *Hohenemsi* hadi szállásából.

A' *Feldkirchen* környékén táborozó Cs. K. armadiának bal szárnya előtt lévő tetőkön egynehány batteriának készítéséhez fogatott *Martius* 22-ikén *Oudinot* Fr. General, de onnan mind lántza inkra vonatott ágyuinknak heves tüze, mind *Jellachich* General által el üzetett. Ezen alkalmatossággal nem kevés számú Francziát fogtak el vitéz katonáink. — *Martius* 23-ik napján maga személyesen meg támadta *Mafsen* General 6000 valógatott granatérosaival, és az *Oudinot* General brigadájával *Feldkirchen* mellett lévő tanyánkat, de ekkor is diadalmat vett rajtok *Jellachich* Cs. Kir. General, és kéntelenek vóltak 3000 ember veszteséggel a' Rénus vizén által költözni. — 900 emberre ment a' mi veszteségünk, a' kik közt 3 *Stabalis*, és 24 sebbe esett fő tisztek vagynak. Mingyárt akkor a' Rénus mellett állitattak ki vigyázó strázsáink. Azon időben *Schluppi* tanyánkat is meg támadta az ellenség, a' *Montafoni* völgyben, de ott is szégyent vallott. — Valamiképen a' Cs. K. seregek, úgy a' *Vorarlbergial* stutzosok és fegyveres lakosok tsudat tettenek. — Maga Gen. *Mafsen* *Graubündenbe* vonta magát vissza, holott melylyen bé lánczolta magát; *Oudinot* Generált pedig, egynehány ezer emberrel *Rheinekbe* küldötte, kétség kívül olly fel tétellel, hogy a' *Jourdán* fő vezér armadiájára nézve igen szükséges *St. Galleni* környéket fedezhesse, vagy hogy *Bregenz* városának nyughatatlanságot okozzon.

A' *Feldkircheni* polgári Előjárók és Statusok, következő tudositást adtak ki a' 23-ik *Martiusi* hadi történetekről:

Tett fogadásunk szerént környülállásosan tu-

dosítjuk Kegyelmeteket a' tegnapi viadalról. — Tizedfél órakor a' *Tissisi* egész positiót (*Feldkirch* mellett) meg támadta az ellenség, azután *Margaritha-Kapf* és *Illsperg* mellett is; még pedig számos néppel, mellynek nagy része Fr. granatírosokból állott. Háromszor rohantak a' *Margaréta* hegyre, de mindannyiszor vissza verték őket a' miénk, a' melly alkalmatossággal különösen meg különböztették magokat a' *Pludenzi* és *Rangveili* stutzosok. Ők köveket hömpölygettek le a' hegyekről, öszve tsaptak az ellenséggel, és ánnyi *Francziából* verték ki a' lelket, hogy a' *Kapf* és *Blaffen* hegyek alatt rakáson hevert a' holt test. — *Giszingen* mellett nem vólt olly szörnyű a' tsata. — A' *Generalis* parantsolatjára öszve gyűjtettek a' mászába fel állott lakosok, és az *Ill's Lecze* vizei mellé állitattak vigyázatra. — *Tissisi* tanyánkra egész erővel rohant az ellenség; de még tsak egy lán-
tzunknak se juthattak bírására. — A' *Letze* mellett történt viadal leg szörnyebb vólt, 's legtovább tartott, ugymint esteli 7 óraig. — A' *Rosembergi* tanyáról 114. szabadosok küldettek este felé az ellenség háta megé, a' kik a' hegynek tetejéről szerentséssen el is üzték őket. — 150 *Frantziát* fogtunk el, 's 2000 holt meg, és esett sebbe. — A' mi *Tirolisi* falusi embereink között is sokan sebesítettek és hóltanak meg. Már négy vesben tett próbat ellenünk az ellenség, de mindannyiszor vissza is verettetett, és mivel már most *Károly* fő herczeg is elegendő segítséget küldött védelmezésünkre, és maga is szerentséssen viaskodott velük, reményljük, hogy nem jönnek többé ellentünk.

II. Olasz Országban Veróna Környékén.

Az Olasz Orzági Cs. K. ármadiának interimalis Kórmányozója Feldmarsal Lajtnant *Kray* arról tudositotta Aprilis 6-ikán ide érkezett Kurirja, *Colloredo* Jósef gyalog regementjéből való fő hadnagy által a' Fels. udvari hadi Kancelláriát, hogy *Martius* 30-dikán vissza nyomván az ellenség,

a' F. M. Lajtinánt *Keim* vezérlése alatt *Verona* mellett, vigyázaton állott osztály seregünket, egész *Corpusát* által hozta *Serrurier* Fr. Generalis az *Ets* vagy *Adige* folyó vizén, csaknem fél mélföldnyire vissza szoritotta az e' mellett táborozott seregeinket, és egy gyalog colonnével azon hegyet is el foglalni igyekezett, a' mellyhez armadiánknak jobb szárnya támaszkodott, melly szándékát hogyha végbe vihette volna, egész armadiánkat fel lármazhatta volna a' *Vicentzai* Ország út mellett.

Ezen gonosz feltételnek el távoztatására *Frölich* Cs. K. Feldmarsal Lajtinánt osztály seregét rendelte ki *Kray* F. M. L., a' melly három colonneban ütvén az ellenségre, ambar ennek ereje nagy vólt, és sokáig is ellent-állott: mindazáltal még is mindenütt diadalmat vett rajta, 3 órán földre vissza verte, és annyira, 's olly sebessen az *Ets* vizén lévő hidhoz szoritotta őket, hogy tartván több seregeinknek a' más hidon való által meneteltől, maga el rontotta azt, Colonnejának hatulsó részét azon folyó viz innenső partyán hagyta, a' mellynek nagyobb részét mindjárt akkor el fogták vitézeink, sőt azok is, a' kik a' *Tirolisi* hegyek közzé vonták magokat, lassan lassan mindnyaján kezünkbe esnek.

Ezen hadi szerentsénk által egészen semmivé tétetődött az ellenség feltétele, melly oda célzott, hogy ha a' *Verónai* tetőket el-foglalhatja, és *Ronco* mellett is által jöhet az *Ets* vizén meg kerülhesse armadiánknak a' két szárnyát, *Vinzenzan* tul nyomhassa, 's annal fogva *Veronát* és *Legnago*t ostrom alá rekeszthesse.

F. M. L. *Kray* tanubizonysága szerént, szembe ötölhetőképen meg különböztették magokat ezen ütközetben F. M. L. *Frölich*, és *Lattermann*, *Elsnitz* 's *Gottesheim* Generálisaink, ezeken kívül minden Stabalis és fő tisztjeink, sőt egész hadi népünk olly vitezi módon viselte magát, hogy kötelességnek tartotta a' nevezett vezér mindnyajokat ö Felsőkegyelmességébe ajánlani.

Az ellenségnek vesztesége sokra ment, azoknak, a' kiket katonáink a' Kurir el indulásáig el fogtanak 1000-re reá ment a' számok, a' kik közt, sok stabalis és fő tisztek vagynak. — A' mi veszteségünket amazokéhoz képest, közép szerűnek teszi F. M. L. *Kray*, 's e' mellett azt is jelenti, hogy a' mi artillériánk, nevezetesen a' lovás, különösen használt ezen ütközetben.

Német Ország.

A' *Rastadi* Congressuson lévő Cs. K. meg hatalmazott minister, azon fontos okokat, a' melyekre nézve a' Német Országai Deputatio 2-ik *Martiusi* végzésére nem válaszolhatott, következőképen nyilatkoztatta ki a' Deputatio Directoriumjának Mártius 21-ik napján. Az Orosz seregeknek Német Országban való által marsirozásokra nézve tett propositioja a' Német Deputatiónak, a' Regens-purgi Imperialis Diéta sphaerájára tartozik, és a' midön a' Fr. ministereknek e' dolgot tárgyazo Jegyzéseket a' Német Deputatio a' Diétának ajánlotta, azonnal által lépte azon nexusnak határait, a' melly vagyon egyik meg hatalmazott követnek a' másik eránt; az illy dolog semmi esetben nemcsak nem hasznos, sőt némelly tekintetben káros az Imperiumra nézve, hogy egy idegen Hatalom eránt illy nagy indulattal viseltetik. E' mellett az el kezdődött Franczia ellenségeskedések, más hangra, 's felsőbb rendelkezésre határozhatják a' Császárt és a' Birodalmat 's. a. t.

Olasz Ország.

Az ezen Országban lévő Fr. armadiának fő kormányzója, Gen. *Scherer*, még most is *Majlandban* mulat, az ottan költ 17-ik *Martiusi* tudositások szerént; de a' mint készületeiből észre vehetni, nem sok ideig fog a' Cisalpina Respublika innen-ső határai mellett táborozó Fr. armadiához való

menetelével késni. Azon hadi seregeknél is meg vannak az indulásra való készülétek tétetődve.

A' Cisalpina Respublika Tanátsai által Directorrá választatott *Mareschalchi* polgár, Mártius 17-ik napján érkezett meg *Majlandba*.

Még most is unatlanúl sürgeti a' Franczia Directorium, hogy a' Florenczia szomszedságában lévő *Carthusianus* klastromában tündes magánosságban elő Sz. Pápa *VI. Pius* mennyen a' Szárdiniai szigetbe. E' végre ment *Mártius 10-dikénn* ő Szentségéhez azon Fr. hadi tiszti is, a' ki a' Fels. Szárdinai Királyt *Livornóig* kiseri, *Citoyen Scepaux*, 's vele hosszasan beszélt. Onnan a' Florentziában lévő *Nunciushoz*, avagy Apostoli követhez, ettől *Marquis Manfredini* miniszterhez ment. Azólta három nevezetes Orvos Doctoroktól vett ő Szentsége tanúbizonyság levelet, a' kik egyenlőképen bizonyították, hogy hanyatló egészsége miatt lehetetlen volna ő Szentségének hosszú utra indulni. Ez a' tanúbizonyság levél egyenesen Párisba küldetett a' Directoriumhoz.

Florentziában egy kedvetlen dolog történt *Mártius 3-ikán*. Tudniillik, a' most nevezett Fr. hadi tiszti vissza térvén *Livornóból*, a' mint Florenczián keresztül utazott volna, sok nép gyüllött öszve nézésére, melly miatt nem mehetvén a' sokaság közt szabadon, a' Fr. tiszti le szállott lováról, 's kantár száján fogva vezette azt; de ez meg szelesedvén, ura kezéből a' kantár szárt ki ragadta, 's el futott. Ekkor lárma esvén a' sokaság közt, a' Fr. tiszti nemcsak az, hogy motkos szókkal illettetett, hanem e' mellett egynehány ütleket is kapott, és a' fő Strázsa házhoz vitetett. De onnan mingyárt szabadon bocsátatott, és a' következő napon egy brilliantos arany órát, egy arany tobáktartót, egy gazdag nyereg terítőt, 's egy erzfényt küldött nékie a' Toskanai fő herczeg nagy summa pénzre való assignatióval egyetemben. — Ugyan ezen napon, a' mellyen ő Kir. Herczegsége maga békeféltre hajlandó indulatjának, és a'

haragra, 's ebből háboruságra könnyen hajló Fr. Directoriummal való minden izetlenségnek el kerülésére való készségének illy kegyelmes jeleit adta, *Párisban* had izéntetett a' Toskánai Nagy Herczegség ellen a' Directoriumnak ingerlésére. Kétség kívül alkalmatosságot keresvén arra, hogy a' Toskánai herczegi udvart, a' mellytől nem régiben is egy millió liver adót kivánt, és a' mellyet már annakelőtte is a' sok költsönözés, requisitiók, 's több terhek által tsak nem egészlen ki meritett, újabb viszontagságok közzé helyheztesse.

Azonközben a' sirja szélire jutott nyomorúlt *Luckai* Respublikátskában lévő Fr. seregek, naponként mind jobban jobban öregbitetnek, és a' Toskánai Statusnak democratizálására a' Fr. Directorium által Olasz Országba küldetett *Salicetti* polgár is, a' ki imitt amott sokáig spionkodott, 's azon tartományt alattomban egészlen öszvè járta, *Romából*, Martius 11-ik napján ujobban *Florentziába* ment, a' honnan *Livornóba* utazni szándékozott.

A' Római Statusnak igen nevezetes kikötő helye és népes várasa, *Civita-Vechia*, 34 napokig tartott ostromoltatása, és 5. nap, 5. éjjel való ágyuztatása után, ambár azon idő alatt gyakorta szzerentséssen ki ütött, és az ostromlóknak próbatételeiket is vissza verte légyen, kéntelen vólt *Martius 3-ikán*, a' fejer zászlót ki függeszteni és capitulációra lépni az ostromlást igazgató Fr. Generalissal *Merlin* polgárral. Két vagy harmad nappal annakutánna, bé is mentek azon várasba a' Fr. seregek. General *Düfreise*, a' kit General *Macdonald Nápolyba* lett menetele előtt, a' Római Statusokban lévő Fr. truppoknak Commendansává tett, mingyárt ki hirdettette a' Római népnek azon történetet, és már azólta egynéhány tudósitást küldöttek Gen. *Merlin*, és Consularis Commissarius polgár *Chiaszi* a' Romai Consulatushoz *Civita-Vechiából*, a' mellyekben ezen váras municipalitásának újabb organisatiojáról hirt adtak, 's annak kö-

zönséggé lett tételével a' Római lakosok is nem kevésbé örvendettének, reménylven, hogy a' *Civita-Vecchiai* kikötő helynek Anglusok kezékből való ki szabadítására által, ök is fel fognak az öket sokáig nyomott éhség terhes birodalma alól szabadítani,

Még most is sok Francia és Cisalpinusi sereg osztagok mennek Rómába, a' mellyek az új Constitutio ellen fel támadott Római osztagokba küldtetnek, az azokban lévő számos béketeleneknek meg zaboláztatásokra.

A' Rómában volt Nápolyi Kir. követ *Rametti* oda lett vissza térése után az *Angyal* várba, a' melly most már *Castell del Genio* nevet kapott a' Consulatustól, küldetett rabságra. — A' Nápolyi királyhoz tartozott *Farnési* palotában lévő butorokat el adták a' Fr. Commissariusok.

A' Rómában darab ideig uralkodott szükségnek két fő oka volt. 1) az északi osztagokban, Livornóban, és *Porto-d' Anzióban* készen tartatott életem, a' Római Osztagokban insurrectio támadt miatt nem lehetett Róma városába be vinni. — 2) nem volt annak elvitelére elegendő iga vonó barom. Most már, minekutánna a' Római Osztagokban lévő zenebona némünémüképen le tsendesítettetett volna, mind iga vonó barom elég van, mind az utak bátrabbak, mint voltak az előtt. — A' szükségnek egész ideje alatt töbnire kukuricza lisztből sült kenyérral éltek a' Római lakosok. — A' belső dolgokra ügyelő minister, következő kérdéseket terjesztett a' Nationale Institutum eleibe: Hány jó sült kenyeret lehet egy mérő buzából sütni, 's miként lehessen azt leg jobb móddal végbe vinni? Minémü substantiákat lehet, az egészség kára nélkül, a' kenyérnek való liszt közzé elegyíteni? és mennyit, hogy ehető legyen az illyetén kenyér? mennyi kenyeret lehet az illy elegyes lisztből sütni? végre, mitsoda módot kell annak készítésében, kovászításában és sütésében tartani? — Az ezen kérdésekre adandó válasznak ki készitette.

sét, egy 4. tagokból álló tudós Commissióra bizta a' Nationale Institutum, a' melly az arra tett hofzás feleletet már által adta a' ministernek.

A' Római Constitutiónak 369-ik cikkelyében meg határozott, és a' commandirozó Generalisnak engedtetett hatalmat a' Rómában lévő Fr. követ ministerre bizta a' Fr. Directorium, a' honnan azt a' következt lehet ki húzni, hogy továbbá is a' Franczia Respublika dajkasága alatt fog Róma maradni.

Bouchard Római Tribunus, minapában azt projectalta a' Tribunatusnak, hogy küldetteffen egy rendkívül való követ *Párisba*, a' ki is nyilatkozta ki a' Fr. Directorium előtt azt, melly nagy kivansága légyen a' Római népnek a' két Respubliká közt tétetendő szoros alliancziára. — Mellyhez képest mingyárt akkor követség küldett a' Consulatushoz, a' melly által azt kívánta a' Tribunatus, hogy minden további halasztás nélkül küldetteffen követ *Párisba* ezen tárgynak eszközlése végett. A' Consulatus is meg egyezett abban, hanem még eddig bizonytalan, kire fog ez a' fontos követség bizattatni. A' Consulatusban is változás fog lenni, és a' mint reménylik, *Doria* Exherczeg, és a' külső dolgokra ügyelő előbbi minister, polgár *Torriglioni* fognak azon hivatalokra emeltetni. Ez, a' ministerségtől lett elbutsuzásától fogva, *Fanoban* mulatott, hanem nem régiben vissza ment *Rómába*, 's a' Római néphez intézett hofszas levelében fontos okokkal kívánta azon ellenségeit még czáfolni, a' kik őtet azzal vádolták, hogy minapi ministerségében, restesen viselte volna magát a' város taplalására szükséges eleségnek ölzve szerzésében.

Az innenső és tulsó *Abruzzói* tartományokban, a' mint a' Nápolyból jött tudósításokból értjük, meg most is nyughatatlankodtató béketelenségben vagyon a' föld népe, mellynek letsendesítésére, ujobban egynéhány 1000 főből álló Franczia és Cisalpinusi seregeket kellett küldeni. — —

Mintegy 4000 főből álló insurgens tsupport mélylyen bé szantzolta magát *Quardiaregle* környéken. Az *Amalfi* tenger pattok környékén lakó insurgensek zsákmányozásra adván magokat, nagy akadályára vagynak a' kereskedésnek. Hová fordúlt és minémü szerentséje lett légyen az *Apuliába* küldetett Fr. seregeknek, és az ezek mellé állott Nápolyi szabad katonáknak még most sem tudatik bizonyossan, minden Nápoly városában vivő utakat el foglalván, a' *Ruffo* Kardinál által oda vezéreltetett Nápolyi Kir. seregek. — A' múlt Februárius 7-ikén, egy 200 főből álló Fr. osztályal, és 50 Nápolyi szabad katonákkal *Beneventóba* marsirozott brigadiros Generális *Hector Carafa* (vólt Gróf di Ruvo) — A' Nápolyi provisoria Kormányzók *Spano* polgárt első, *Serra* polgárt pedig második Commendansáva tette a' Nápolyi nemzeti őrző seregeknek. — Ezen Kormányozó széknek tagjai *Derenzis*, és *Defilippis* polgárokkal meg szaporitattak. — Polgár *Celentani* követségbe küldetett a' *Cisalpiná* Respublikához. Februáriusnak 23-iki decretumában azt végzette a' provisoria Kormányzók, hogy mivel a' régi faragott képeket *Párisba* kelletik küldeni, szükség lészzen azokat a' porcellán fábrica directorja polgár *Venutti* által le másoltatni, avagy azoknak formájokra másokat öntettetni, hogy ekképen ezen el vesztett mesterségbeli kintseknek leg alább maradjon meg nálók az emlékezete. — A' Nápolyban lévő Fr. Commiffariusok és bérbe fogadott munkások ismét abban foglalatoskodnak, hogy a' *Vésuvius* tűz okadó hegynek tűzés folyamata által *Titus* Római Császár uraikodása alatt el süllyezett *Herculanum* városának földel bé boritatott régiségeit felkeressék.

A' mint Olasz Országból iratik, 7. Cantonra, avagy kerületre osztattatott fél Nápoly városa, mindeniknek külön külön név adatott, 's mindenikben egy municipalitas állitatott fel. Az előbbi *Chiája* nevü osztály, *Sannazar* hires Poétának abban

lévő temető helyéről *il Cantone di Sannozaro*; az *Antigone*, a' mellyben lévő *St. Elmói* kastélyt a' Nápolyi patrióták leg elsőben el foglalták, *del monte libero*; a' *Duc Porte*, az abban lévő nevezetes kistoricus *Giannone* hazáról *di Cole Gianonne*. — *Seraglio Emberiség!* a *la Padule del Sabato*, az *il Mercato Masaniello* Canton nevet kaptanak. — A' Nápolyi Státusokban lévő Franczia emigrans papoknak, továbbá is szabad fog ugyan azokban meg maradni, de olly feltétellel, hogy mindnyáján klastromokba mennyenek bé.

Egy *Hakert* nevezetű igen hires Nemet nemzetbeli feltő, a' ki egynéhány esztendőktől fogva Nápolyban, egy Királyi palotában lakott, a' Francziáknak oda lett bé menetelek után, kénytelen vólt onnan ki költözni, és a' mint írják, most máhazajába kíván vissza térni.

A' *Vesuvius*, a' melly 1794-ik esztendőől fogva mind ekkorig tsendesesen viselte magát, a' Francziáknak Nápolyba lett bé menetelek után két nappal, ujobban tüzet kezdett okádni, még pedig történetből azon három uapoknak estéjén, a' melyeken egész Nápoly várasa mesterséges mētsekkel vólt ki világosittatva, a' melly jelenségét a' természetnek valamint az ujitásuak örveñdett, úgy az azt gyűlölő felekezet maga hafznáral magyarázta.

Magyar Ország.

Borsod Vármegyében 30-ik Martii. A' Tifzán innen lévő H. C. T. Gyülekezeteknek nagy érdemű Superintendense, és a' M. Keresztesi Reform. Ekklesiának Prédikátora, Fő Tisztelendő *Szatthmári Paksi Abrahám* Ur, a' múlt Mártiusnak 6-ikán; éjjeli 3 és 4. óra közt meg halálozván, azon hólnapnak 8-ikán, ugyan ott, tudniillik *Mező Keresztesen*, kettős halotti predikatiót mondván felette, T. T. *Vécsey Sigmund* vólt Szikszai, és T. T. *Kereszti István* Cserépfalvi Prédikátor Urak, tisztellé

gessen el is temettetett. A' még holt Fő Tiszt, Ur helyett T. T. *Vécsey Sigmund* Ur lett M. Keresztesi Prédikátorra.

Elegyes Dolgok.

Benezech Franczia ex-minister, a' múlt hólnapnak 19-ikén *Párisban* meg halván, minden hagyománya sequestrum alá tétetődött. — Kevésben múlt, hogy a' *Hamburgban* lévő Fr. agensek meg nem fogatták az ott tartózkodott *Pischegrü* Fr. Ex-Generálit, hanem jókor észre vévén ő a' fáfrán illatot, onnan el illantott. — A' *Batava* Republikának tartományaiban minden külföldi portékákat, ki vévén az Angliai miveket, szabad bévinni. — Egy jóltévő *Londoni* Társaság igen hasznos eszközt talált a' podagrának gyógyítására, a' melly kutya szörből tsinált harisnyából (strümfből) áll, és a' melly vizketegséget okozván a' podagrás lábaknak, izzadásba hozza azokat, 's kevés idő alatt el hárítja a' nyavalyát. — A' *Dri-napoly* mellett folyó *Marizza* nevü folyó viz, melly hajdan *Hebrusnak* neveztetett, felettébb megáradván a' múlt hólnapban, 1000 háznál többet rontott le, 's egynéhány száz embert ragadott el-magával. — Az Anglia és Franczia Ország közt lévő *Canalisban*, az az, szoros tengerben fekvő *Wigth* szigetben egy olly phænomenon, avagy természeti jelenség történt, mellyhez hasonlóra semmi historiák nem emlékeznek. Tudniillik, mintegy 130 föld nagyságú föld, a' mellyen egynéhány házak, és más épületek is vóltának, azon szigettől el válván, minden ölzve omlás nélkül uszált 's vitetődött a' tenger vize tetején, addig mig még látni lehetett. Kétség kívül lokáig ellenek nem áthat a' hanykodó haboknak, hanem lassan lassan meg lágyittatván a' viz által, végtere ölzve omol, a' vizbe el merül, 's veget vet azon szerentsétlen emberek életének, a' kik hajlékaikkal együtt a' viz által el ragadtattak. — Azon földnek a' he-

lyét a' tenger vize borította bé. — A' midőn kedves Nádor-Ispányunk *Jósef* Ausztriai fő herczeg, leg elsőben az Orosz Császár tiszteletére ment volna, a' többi közt így fogadta: *Nagyon örvendek, hogy az én leg kedvesebb barátom ötsét szemlélhetem.* — A' *Lukkai* Respublikában szemlátomást szaporodnak az ott lévő Franczia seregek. — Olly nagy kedveltségben vagynak most az Anglusok a' Törököknél, hogy ezeknél illy példabelzed támadott: *A' Fényes Porta és Anglia közt való barátság épen annyi ideig tart, mint a' Hegyra.* (a) — A' Fels. Prussziai Király *Kasszelbe* váratik, kinek méltoképen leendő el fogadására fényes készüléteket tétett a' Hesszen *Kasszeli Landgróf* — A' *Bázeli* ispotályban egy olly szerentsétlen ember gyógytatik, a' ki minekutánna a' Helvécziai új Constitu-tióra meg esküdt mély gondolkozásában önnön jobb kezét el vágta. *Konstanczinápolyból* azt írják, hogy a' *Syriai Basa* egész ármadiáját ki indította *Egyiptom* ellen, mellyet három colonnéra osztott fel. Az egyik a' közép tenger mellett egyenesen *Damiette* felé vette az útját; a' másik *N. Kajró* felé marsirozik; a' harmadik a' veres tenger felé, olly fel tétellel, hogy Felső *Egyiptomban* öszve tsatolhassa magát *Murat Bejel!* A' *Fényes Porta* nagyon bizik az *Egyiptomi* pusztaságokon lakó *Beduinus* Arabsoknak, és a' *Marokkói, Algiriai,*

a) *Hegyra* Arabs szó, 's tulajdonképen futást jelent, mivel Mahomet Profetának *Meckából Medinába* lett futásától fogva számlálják a' Mahometánusok az esztendőnek számát, a' melly számlálás módját a' Szaracénusok Kalifaja *III Omár* állította fel, és a' melly *Scaliger* és *Prideaux* régi Tudósok értelmek szerént Kr. Sz. után 622-ik esztendőben, *Julius 16-ik* napján kezdődik.

Tunisi és Tripolisi Dajoknak segítségében. *Sidney Smith* hires Anglus kapitány azon iparkodik, hogy azokkal együtt érhesse Egyiptomhoz, 's ki szállithassa oda a' kormányára bízott Török flottán lévő egyesült Orosz-Török hadi népet. *Pétersburgból* azt írják, hogy a' jövő nyáron 200000 főből álló Orosz sereg fog a' szárazon és vizen a' Francziák ellen hadakozni. — A' *Martius* 21-ik napján történt ütközetben két ló lövetett agyon *Jourdán* Fr. fő vezér alatt. — A' *Nápolyi* hiv lakosok azzal biztattyák magokat, hogy nem sokára vissza fog menni oda a' Király, az Orosz, Török és Anglus katonaságtól kisírtetve. — A' Batava Respublika zsoldjában lévő Fr. ármadiától 10000 ember parantsoltatott a' *Bernadotte* Generalis Corpusához marsirozni. — *Bormiot*, Valtelinának kis váraskáját földig le égették a' Francziák, azért, mivel annak lakosi az ablakaikról lövöldöztek reájok. — — A' *Meckában* lévő kints 3. millió piafterre tétetődik. — A' *Máltai* vitézi Rendnek *Bavariában* lévő, de most már confiscáltatott jószágából 7 vagy 8 száz ezer forintal szaporodott a' Vál. Fejedelemnek elztendőnként való jövedelme. — Kárdinal *Rohán* Fr. Ex-herczeg, a' Fels. Orosz Császár engedelméből *Wolhiniában* fog le telepedni. — Az ezen tartományban le telepedett herczeg *Condé* corpora, a' múlt *Martius* 1-ső napján indult onnan ki minden bagazsijával együtt, és vagy Olasz Országba, vagy a' *Rénus* mellé fog marsirozni. — Gr. *Suwarow* Generálisra bizván az Orosz Császár a' Francziák ellen küldetett Orosz ármadiának vezérlését, egyizersmind a' *Máltai* vitézi Rendnek keresztyével is meg tisztelte őtet.